

som vistnok ikke vil gaae med. Ja, ganske vist, er vor Magt ingen anden end den, saaledes blot at sige Ja eller Nei til det, der forelægges os fra Regjeringen, saa kunne vi ikke skaffe os nogen synderlig Indflydelse paa vort Folkelivs Udvikling; men jeg kan ikke see, at det er Grundlovens Tanke med Hensyn til Folkethingets Stilling, at vi ikke skulle have nogen anden Magt. Er der omkring i Befolkningen et almindeligt og levende Ønske om at give Menighederne en større Magt end den, der her tillægges dem, saa vil og bør den efter vor hele Forsatning trænge igjennem. Om det skal ske lidt for eller lidt senere, er af mindre Bigtighed, end at vi faae Noget, der kan tilfredsstille os som det, hvormed der kan arbejdes til Held og Betsignelse for hele Menighedslivet; thi derom kan jeg omtrent være enig med det ærede Medlem fra Hjerteminde (Hoyer-Møller), at denne Sag næsten kan kaldes den vigtigste Sag, der har foreligget os blandt de kirkelige Sager. Det er i høi Grad vigtigt, og det i mere end en Henseende, at vi saaledes igjen give Menighederne tilbage Følelsen af, at de ogsaa i kirkelige Sager ere myndige og skulle have et Ansvar for, hvad der forkyndes i Kirken, og hvem der forkynder det; men det er ikke alene Forholdet i sig selv, der har Betydning. Denne strækker sig langt videre. Vi staae maaffee overfor en Udvikling i Retning af Menighedsraad og Kirkeraad, og der kræves der en særlig Indflydelse baade for Præster og Biskopper. Den kan jeg og vist Mange være med til at give dem, naar de i det væsentlige udgaae af Menighedens Valg, saa at de ere virkelige Kirke-Embedsmænd; men saalænge de staae som nu, som det fremhævedes af den sidste ærede Taler, som Statsembedsmænd, kan jeg idetmindste ikke være med til at give dem nogen yderligere kirkelig Magt; thi det er at indføre eller befæste et verdsligt Bureaukrati i det kirkelige Samfund, som kun kan bringe det Ulykke. Jeg vil endnu nævne det Forhold, som der oftere er peget paa, den geistlige LønningsSag. Ogsaa med Hensyn til den troer jeg, at det vil have en ringe Betydning, at det bliver rigtigt klarer for Menighederne omkring i Kan-

det, om Præsterne ere Menighedens Mænd eller Statens Embedsmænd. Det gjælder altsaa at finde en heldig Løsning af dette Spørgsmaal, der kunde faae en stor Indflydelse paa det kirkelige Livs Udvikling hos os. Desværre er det jo, som den høitærede Minister siger, at der kan være mange Steder, hvor der ingen Trang er til en anden Ordning af dette Forhold. Jeg vil sige, at hvor der ingen Trang er, der er maaffee den allermeeste Trang.

Gad: Da Tiden er saa langt fremrykket, skal jeg, saa meget mere som fra forskjellige Sider idetmindste tilbeels det er blevet udtalt, som jeg havde ønsket at fremsøre, indskrænke mig til nogle saa Bemærkninger, men da jeg engang har bedet om Ordet, vil jeg dog ikke undlade ganske kort at udtale min Mening om enkelte af Lovforslagets vigtigste Punkter. Jeg troer, at den foreliggende Sag er en overordentlig vanskelig Sag, og jeg tilføier en saa vanskelig Sag at gennemføre, at jeg ganske vist for mit Bedkommende vil bøie mig meget, men jeg kan dog ikke nægte, at det staaer saaledes for mig, som om flere af de Bestemmelser, der allerede ere drøftede, ere af den Art, at det vil være overordentligt svært at bøie sig, og jeg kan ikke tilbageholde, at en af dem staaer for mig saaledes, at den nødvendigviis maa forandres; jeg har idetmindste hidtil ikke kunnet behvemme mig til at sige til mig selv: Du vil stemme for Lovven med den Bestemmelse. Det er Slutningen af § 5, hvor der fordres Genstemmighed, til hvilken jeg sigter. Jeg kan meget godt fatte, at man i det Hele taget frygter for at give Menighederne en betydelig Ret paa det Omraade, som Lovforslaget omhandler, jeg kan meget godt forstaae, at man kan stille sig saaledes, som enkelte Talere have udtalt idag, at man endnu ikke tør gaae ind paa en Lov, som giver Menighederne Deeltagelse i Valget af deres Præster men jeg maae tilstaae, at jeg efter min Opfattelse har megen Vanskelighed ved at forstaae, at man i en Lov vil give en Ret, og saa betinge den Ret, som man giver, af Genstemmighed. Jeg er overbevist om, at en saadan Genstemmighed meget sjældent vil komme tilveie, og det i Særdeleshed paa saadanne Ste-